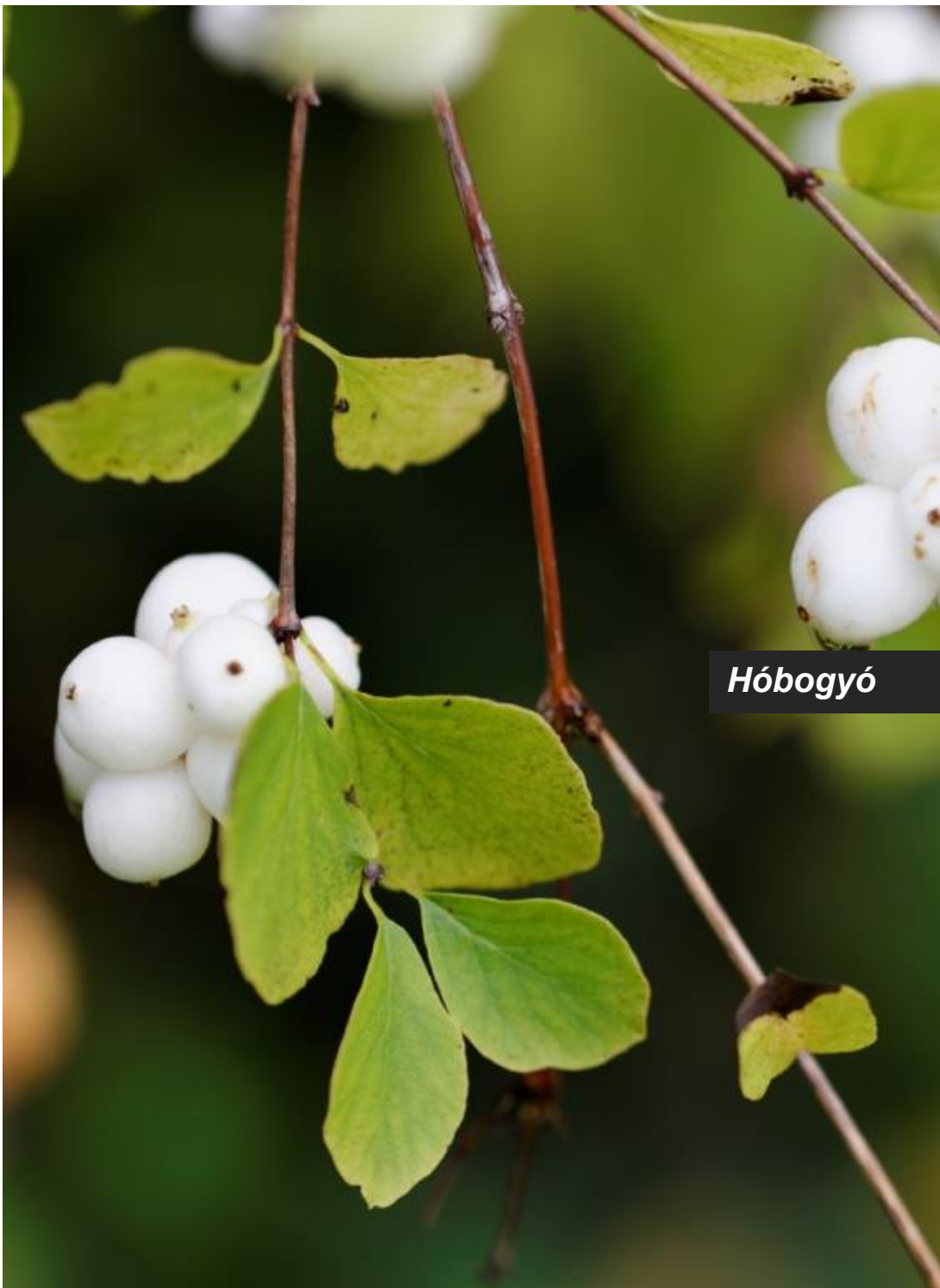

Mérgező növények a kertben

A mérgezések többsége megelőzhető.

Mérgezés esetén hívja
az Egészségügyi Toxikológiai Tájékoztató Szolgálat zöld számát!

Hóbogyó

Tiszafa

Tűztövis
(*Pyracantha coccinea*)

A tűztövis kedvelt örökzöld, díszcserje. Levele és bogyószerű termése gyengén toxikus. Magjaiban csekély mennyiségű ciánglikozid található, mely általában csak gyomor és bélpanaszokat okoz. Egyes madárbírs fajokkal (*Cotoneaster* sp.) összetéveszthető külseje miatt. A madárbírs mérgező változataiban a gyümölcs húsában van jelen a ciánglikozid. Szintén gyengén mérgezőnek számít.

Vadgesztenye
(*Aesculus hippocastanum*)

A vadgesztenye fényes vörösbarna magjainak fogyasztása rendszerint enyhe gyomor és bélirritációt okoz. A mérgezés akkor válhat súlyossá, ha az emésztőrendszer nyálkahártyája károsodik. Ez ismételt vadgesztenye fogyasztás után valószínű és hányásban, hasmenésben, kínzó szomjúságérzésben, nyugtalanságban, gyengeségben, pupillatágulat miatti látási zavarokban nyilvánul meg. Súlyos esetben 24-48 órán belül légzésbénulás is előfordulhat. A gyermekek különösen érzékenyek lehetnek a mérgezőanyag hatására.

Mérgező növények a kertben

Aranyeső
(*Laburnum anagyroides*)

Az aranyeső májustól júniusig virágzik. A növény minden része, különösen magja és fiatal kérge mérgező. Hatóanyaga izgatottságot, görcsöt, s verejtékezést vált ki, hánytató, hashajtó, légzésbénító és vesekárosító hatású. Gyermekeknél 10 virág, 15-20 mag életveszélyes állapotot idézhet elő, 2-3 mag hányást, hasmenést okoz. Sokan, tévesen, az aranyvesszőt vagy aranyfát (*Forsythia intermedia*) hívják aranyesőnek, ami azonban ártalmatlan kerti díszcserje.

Tiszafa
(*Taxus baccata*)

A tiszafa minden része mérgező, kivéve piros, húsos magköpenyét. Gyermekeknél, már egyetlen alaposan összerágott mag elfogyasztása orvosi ellátás hiányában végzetes lehet. A tünetek (émelygés, hányás, hasfájás, szédülés, vörösre színeződött ajkak) gyakran a bevételtől számított 12 óra elteltével jelentkeznek, s előfordul, hogy a kezdeti tünetek megjelenése nélkül hirtelen következnek be a súlyos tünetek, mint szívritmuszavar, vérnyomásesés, ájulás és légzésbénulás. Fogyasztása mindenképpen kórházi megfigyelést igényel.

A képeket készítette:
Molnár Sándor és Rabóczki Krisztina

Májusi gyöngyvirág
(*Convallaria majalis*)

A májusi gyöngyvirág májustól júniusig virágzik. Borsó nagyságú piros bogyói augusztus és szeptember között érnek be. A növény minden része mérgező, szívre ható, digitáliszhoz hasonló hatású szívglikozidokat tartalmaz. Súlyosabb mérgezés általában gyerekeknél fordul elő a földre hullott bogyók, virágok vagy a virágvázában lévő víz elfogyasztása miatt. Több esetben előfordult már, hogy medvehagymával összekeverve, s ahelyett fogyasztva halálos kimenetelű mérgezést okozott. A mérgezés tünetei többnyire hányás, hasmenés, súlyos esetben szívritmuszavar, keringési zavar.

Amerikai alkörmös
(*Phytolacca americana*)

Az amerikai alkörmös feltűnő gyomnövény. Termése sötétpiros bogyó, beérés után fekete és lédús. A növény minden része, de elsősorban gyökére és termése mérgező. Kisgyermekes esetében már néhány bogyó elfogyasztása nagyon veszélyes lehet! A mérgezés tünetei kb. 2 óra múlva jelentkeznek: égető érzés a szájban, gyomorban, szomjúság, tartós hányás, hasmenés, szédülés, lassuló légzés, csalánkiütés, nyugtalanság, görcsök, szívritmuszavar, tág pupillák, látászavar.

Tuja
(*Thuja sp.*)

A tuja mérgező hatású, tujont tartalmazó illóolaja főként a levelekben található. Különösen, azaz bőrre kerülve pl. a bokor nyírásakor súlyos bőrirritációt okozhat. Lenyelés esetén erős gyomor- és béliirritációt, görcsöt, tudatvesztést vált ki, degeneratív máj- és vesekárosodást, gyomornyálkahártya károsodást okozhat. Egyes boróka fajok (*Juniperus sp.*) a tujához hasonló habitusúak. Tobozbogyójuk és hajtásuk mérgező, és a tujához hasonló mérgezési tüneteket okoz.

Vérehulló fecskefű
(*Chelidonium majus*)

A vérehulló fecskefű minden része mérgező. Megsebezve sárga vagy narancsszínű, kellemetlen szagú, keserű tejnedvet ereszt ki magából, mely bőrrel érintkezve kiütést okozhat. Lenyelés esetén égető, csípős ízű, hányást, görcsös, véres hasmenést okozhat. Ezen kívül vizeleési inger, szapora légzés, szédülés, kábultság, vérnyomás emelkedés, nagyobb mennyiség fogyasztásakor keringési elégtelenség, esetleg vesekárosodás, kóma következhet be. Máj- és epeutakban történő túladozása mérgezést okozhat.

Fehér fagyöngy

(*Viscum album*)

A fehér fagyöngy főként lombos fák ágain megletelepedő, bokorszerű képződményeket kialakító félélősködő. A fagyöngy hatóanyagainak összetétele nagyon változó, nagyban függ a gazdanövénytől. Legerősebb hatásúnak az almafán élő fagyöngyöt tartják. Ragacsos nedvet tartalmazó álbogyói télen érnek be, bogyós ágait karácsony táján gyakran teszik vázába. Levele, hajtása és egyes források szerint álbogyói is mérgezőek, a növény fogyasztása hasi fájdalmat, hányást, hasmenést, szapora majd lassuló légzést okozhat. Nagyobb mennyiségben szív mérge, narkóztis, s bérulást is képes előidézni.

Hóbogyó

(*Symphoricarpos rivularis*)

A hóbogyó hófehér, gömb alakú bogyói mérgezőek, külsőleg gyulladásozó tüneteket okozhatnak a bőrön és a nyálkahártyán, elfogyasztásuk ingerli a gyomor- és bélrendszert, émelygést, hasmenést okoz. Nagyobb adag bevétele zavartságot idézhet elő, súlyosabb esetben eszméletvesztést is. Mérgezési tünetek akár öt bogyó elfogyasztása esetén is jelentkezhetnek.

Ricinus

(*Ricinus communis*)

A ricinus vagy csodafa magjai rendkívül mérgezőek. Általában 4-6 magot tekintenek halálos adagnak, gyermekeknél 1-3 szem elfogyasztása már életveszélyes lehet. A magok rajzolatuk és méretük miatt könnyen összetéveszthetők az ehető babbal. A mérgezés jellegzetes tünetei, melyek két óra, de néha csak napok múlva jelentkeznek: égő érzés a szájból, hideg verejtékezés, véres hányás, vizes hasmenés, bélgörcsök. Vese- és májkárosító hatású lehet, ezért fogyasztása kórházi megfigyelést igényel. A mérgezés elkerülése érdekében távolítsuk el a virágzatot, ami megakadályozza a termés, s a magok képződését.

Leander

(*Nerium oleander*)

A leander szabadban tartott cserepes növény. Mérgezést a levél, virág vagy mag elfogyasztása, gyermekeknél a virágnektár szopogatása is okozhat. A mérgezés tünetei 2-5 óra múlva jelentkeznek, úgymint émelygés, kínzó hányás, hasmenés, hideg verejtékezés, légszomj, görcs, szívritmuszavar, szívmegeállás. Rendkívül keserű íze miatt súlyos mérgezést okozó, nagy dózis bevétele ritka. A növény érintése, morzsoltatása bőrkiütést okozhat.

Magyal

(*Ilex aquifolium*)

A magyal örökzöld díszfa, fehér virágokkal. Piros, ágon ülő bogyói lenyelve súlyos gyomor- és bélhurutot okoznak, ezen kívül fogyasztásakor aluszékonyság, szívritmuszavar, ájulás és vesekárosodás is előfordulhat. Gyerekeknél 2 bogyó elfogyasztása hányást okozhat, 20-30 darab pedig életveszélyes lehet. Kb. 10 bogyó elfogyasztása már orvosi ellátást igényel. Összetéveszthető a kevésbé toxikus mahóniával (*Mahonia aquifolium*), de annak bogyója kékesfekete, virágai pedig sárgák.

Borostyán

(*Hedera helix*)

A borostyán örökzöld kúszónövény. Minden része mérgező, különösen keserű ízű bogyói. Bogyójának fogyasztása gyomor és bélpanaszokat, sápadtságot, skarlátszerű kiütést okoz. A kiütés először a lábakon, majd az arcon és háton jelentkezik. Súlyos mérgezés erős hányást és hasmenést, göcsöket vált ki. Keserű, kaparós íze miatt azonban senki nem kívánja nagyobb mennyiségben fogyasztani. A levelekkel való érintkezés bőrirritációt okozhat.

Fagyal

(*Ligustrum vulgare*)

A fagyal örökzöld cserje, levele lándzsás vagy hosszas tojásdad alakú, virága fehér, bogyótermése kb. fél cm átmérőjű fekete színű, nyár végén, s ősszel jelenik meg és egész télen megmarad. Elsősorban a bogyók és a levelek elfogyasztása, főként gyerekeknél súlyos mérgezést okozhat. Fagyallal való érintkezés során, pl. a cserje nyírása esetén erős bőrirritatív hatásra, ún. fagyalekcémára, lenyelés esetén hányásra, hasmenésre lehet számítani. Súlyos esetekben szívpanaszok, keringési zavar, vérnyomásesés, vesekárosodás, görcs, halál is bekövetkezhet.

Nárcisz

(*Narcissus sp.*)

A nárcisz minden része, de főként hagymája mérgező. Hatóanyagai gyomor és bélgyulladást, görcsöt okozhatnak. Mérgezési tünetek lenyelés esetén émelygés, órákig tartó hányás, hasmenés, verejtékezés. Nagyobb mennyiség fogyasztása zavartságot, légzési elégtelenséget, tetániás rohamot okoz, mely halálos kimenetelű is lehet. A virágvázából kiivott víz is kiválthat mérgezést. Hagymája összetéveszthető a vöröshagymával, ezért azzal együtt tárolni veszélyes.